

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z wniosku W. Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 29 października 2020 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 grudnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 28 grudnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...) oddalił apelację od wyroku z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt III U (...), którym Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 23 maja 2017 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P., odmawiającej W.Z. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową.

Sąd drugiej instancji uznał za prawidłowy wyrok Sądu Okręgowego, bowiem odwołujący nie przedłożył, wymaganych treścią art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nowych dowodów, ani nie ujawnił okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na treść orzeczenia,

a mianowicie: - art. 233 § 1 w zw. z art. 286 k.p.c. polegające na przekroczeniu przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów i logicznego wnioskowania polegającej na błędnej ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz braku wszechstronnego rozważenia, w szczególności opinii biegłych lekarzy; - art. 233 § 1 k.p.c., art. 285 § 2 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez wydanie orzeczenia z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, na podstawie dowolnie wydanych opinii biegłych sądowych oraz na skutek ich bezkrytycznej oceny, a to wskutek nieprzeprowadzenia dowodu z łącznej opinii biegłych różnych specjalności; - art. 162 w zw. z art. 217 § 2 k.p.c., polegające na bezzasadnym oddaleniu wniosków dowodowych odwołującego, dotyczących przeprowadzenia dowodu z dodatkowej opinii biegłych; - art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów i logicznego wnioskowania polegającej na błędnej ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz braku wszechstronnego rozważenia, w szczególności nieprawidłowe przyjęcie, że W. Z. w wyniku zdarzenia w 1958 r. nie był niezdolny do pracy w związku ze służbą wojskową; - art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na przyznaniu większej mocy dowodowej opinii biegłych aniżeli dokumentom przedstawionym przez odwołującego.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku sądu pierwszej instancji, zniesienie postępowania w obu instancjach i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego oraz rozpoznanie sprawy na rozprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił występowaniem istotnego zagadnienia prawnego z uwagi na fakt, że spór w rozstrzyganej sprawie sprowadza się do oceny materiału dowodowego, czy Sąd wydając wyrok powinien opierać się jedynie na opinii biegłych, czy też całościowej dokumentacji medycznej, gdzie stwierdzono szereg schorzeń, i z których wynika, iż W. Z. jest niezdolny do pracy w związku ze służbą wojskową, co uzasadnia przyznanie odwołującemu się prawa do renty, z uwagi na wypadek doznany w związku z zastępczą służbą wojskową w Jednostce Wojskowej (...) (Wojskowy Batalion Pracy).

Skarżący podniósł również oczywistą zasadność skargi, bowiem Sąd powołuje się w treści uzasadnienia na okoliczności, że odwołujący nie wykazał, że jego stan zdrowia nie warunkuje podstaw do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową. Nadto Sąd nie wyjaśnił podstaw dlaczego przyznał większą moc dowodową opinii biegłych aniżeli dokumentom przedstawionym przez odwołującego, a w konsekwencji przyjął opinie biegłych w całości jako wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w

konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638). Trzeba też przypomnieć, że podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r.,

I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

W przedstawionym w skardze kasacyjnej „zagadnieniu prawnym” powołano się na problem że spór w rozstrzyganej sprawie sprowadza się do oceny materiału dowodowego, czy Sąd wydając wyrok powinien opierać się jedynie na opinii biegłych, czy też całościowej dokumentacji medycznej, gdzie stwierdzono szereg schorzeń, i z których wynika, iż W. Z. jest niezdolny do pracy w związku ze służbą wojskową, co uzasadnia przyznanie odwołującemu się prawa do renty, z uwagi na wypadek doznany w związku z zastępczą służbą wojskową w Jednostce Wojskowej (...) (Wojskowy Batalion Pracy).

Całokształt sprawy skłania do wniosku zgodnego z orzecznictwem Sądu Najwyższego, że równoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) co do zasady wyklucza możliwość twierdzenia o oczywistej zasadności skargi (wyrok Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2017 r., II UK 170/16, LEX nr 2310113). Ponadto, zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Dlatego przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o

rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie konkretnych przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2012 r., I PK 107/12, LEX nr 1675323).

Biorąc powyższe pod uwagę, należy zauważyć, że twierdzenia skargi stanowią w istocie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sądy obydwu Instancji, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Sąd Najwyższy związany był ustaleniami faktycznymi oraz oceną materiału dowodowego dokonaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z powyższych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jako w sentencji.